Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani, judecător – Gandrabur Marcel

Dosarul nr. 3a-3061/25

2-24122692-02-3a-20102025

D E C I Z I E

dispozitiv

11 martie 2026 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componență:

Președintele ședinței, judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei

Grefier Morozov Sabrina

a examinat în ședință închisă, apelul declarat de Inspectoratul General pentru Migrație împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 17 iulie 2025, adoptată în cauza, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de ***** împotriva Inspectoratului General pentru Migrație, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de Inspectoratul General pentru Migrație.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 17 iulie 2025.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani, judecător – Gandrabur Marcel
Dosarul nr. 3a-3061/25
2-24122692-02-3a-20102025

D E C I Z I E

11 martie 2026 municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componență:
Președintele ședinței, judecător Sîrbu Victoria
Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier Morozov Sabrina

examinând în ședință închisă, apelul declarat de Inspectoratul General pentru Migrație împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 17 iulie 2025, adoptată în cauza, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de ***** împotriva Inspectoratului General pentru Migrație, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei

La 29 octombrie 2024, *****, prin intermediul avocatului Șpac Rodica, a înaintat acțiune împotriva Inspectoratului General pentru Migrație solicitând anularea deciziei nr. 5758/24/DAA din 30 septembrie 2024 și obligarea acordării protecției internaționale.

În motivarea acțiunii s-a menționat că ***** s-a născut la data de *****, în or. *****, Turcia, este de naționalitate turc și de religie musulman. A părăsit țara de origine la 07 martie 2023 în mod legal și a venit în Republica Moldova la prietena sa, care este cetățeană a Republicii Moldova.

De asemenea, s-a menționat că acesta a plecat din Turcia din cauza că există o răzbunare de sânge între familia mamei și familia tatălui. Totodată acesta are frică de a se întoarce în țara de origine pentru că era urmărit de rudele din partea mamei.

În cadrul interviului a indicat că problema exista înainte de nașterea sa, când tatăl a răpit-o pe mama sa, drept consecințe între familii s-a iscat un conflict. Când reclamantul avea doar un an, părinții acestuia au decedat într-un accident rutier, urmare a fost crescut de către bunelul său.

Totodată, la data de 15 iulie 2015 în Turcia a avut loc lovitura de stat, iar reclamantul i-a ajutat pe cei implicați la protest. Drept urmare, acestuia i s-a intentat dosar penal și a stat în arest timp de 3 luni, apoi a fost eliberat condiționat.

Tot din acest motiv, în anul 2021 pe numele reclamantului de către autoritățile din țara de origine a fost emis un ordin de căutare.

Referitor la motivul azilului în Republica Moldova, reclamantul a invocat că are teamă pentru securitatea și viața sa, în cazul revenirii în țara de origine deoarece în anul 2022, când a ieșit din penitenciar, a fost atacat cu cuțitul în centrul raional Arhavi. Persoana a fost reținută, iar poliția i-a comunicat că este o rudă din partea familiei mamei.

Nu s-a adresat la poliție referitor la problemele pe care le are cu rudele mamei, deoarece în Turcia poliția nu întreprinde măsuri în cazurile răzbunării de sânge.

Prin urmare, a susținut că viața acestuia va fi pusă în pericol în cazul întoarcerii în Turcia.

În context, făcând trimitere la prevederile Legii nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova, apelantul concluzionează că în decizia contestată lipsește atât cercetarea tuturor aspectelor relevante ale cererii de azil, cât și informații precise și actualizate din surse diferite despre situația generală din țara de origine, dar și întemeierea autorităților competente pe evenimente care au avut loc anterior părăsirii țării de origine, cât și pe cele care s-au desfășurat ulterior părăsirii țării sale de origine, care este obligatorie în virtutea prevederilor art. 48 din Lege.

Soluția instanței de fond

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 17 iulie 2025, acțiunea înaintată în interesele lui ***** împotriva Inspectoratului General pentru Migrație a MAI cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, a fost admisă parțial și, respectiv, anulată decizia Inspectoratului General pentru Migrație nr. 5758/24/DAA din 30 septembrie 2024, cu obligarea Inspectoratului General pentru Migrație să reexamineze cererea de azil depusă de *****.

Solicitarea din apel

La 21 iulie 2025 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ*), Inspectoratul General pentru Migrație a MAI a înaintat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 17 iulie 2025, iar la 17 octombrie 2025 (*în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ*), a fost depusă motivarea cererii de apel prin care a solicitat, casarea actului judecătoresc contestat și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată să fie respinsă.

În esență, în motivarea cererii de apel s-a menționat că solicitantul de azil a părăsit legal Turcia la 07 martie 2023 și a intrat în Republica Moldova, unde termenul ședерii legale a expirat la 06 iunie 2023, fără ca acesta să-și legalizeze ulterior șederea.

În continuare, apelantul a subliniat că la 19 iunie 2023 s-a constatat aflarea ilegală a acestuia pe teritoriul Republicii Moldova și faptul că activa în calitate de bucătar fără permis de ședere în scop de muncă, respectiv în aceeași zi a fost întocmit procesul-verbal contravențional nr. MAI05943095, pentru încălcarea art. 334 alin. (2) Cod contravențional, iar la 20 iunie 2023 a fost emisă decizia de returnare nr. 20 sud, prin care ***** a fost obligat să părăsească teritoriul Republicii Moldova în termen de 15 zile.

De altfel, întrucât nu a executat această obligație, la 18 iulie 2023 a fost emisă decizia de returnare sub escortă nr. 14 sud, iar acesta a fost luat în custodie publică în baza încheierii Judecătoriei Comrat din aceeași dată și plasat în Centrul de Plasament Temporar al Străinilor.

În acest sens, apelantul a subliniat că cererea de azil a fost depusă la 10 august 2025, după inițierea procedurilor administrative de îndepărtare de pe teritoriul Republicii Moldova și la peste 8 luni de la intrarea în țară, circumstanță apreciată drept un indiciu al caracterului abuziv al cererii, în sensul art. 63 lit. d) din Legea nr. 270/2008.

Mai mult ca atât, cu referire la temeiurile de fapt reflectate în solicitarea de azil și în cadrul instanței de fond, Inspectoratul General pentru Migrație a MAI a invocat că ***** nu a prezentat probe care să confirme reținerea sau arestarea sa, iar temerile invocate în raport cu rudele familiei nu se încadrează în categoria agenților de persecuție prevăzuți de art. 47 din Legea nr. 270/2008.

În concluzie, Inspectoratul General pentru Migrație a MAI a subliniat că declarațiile solicitantului și lipsa probelor demonstrează intenția acestuia de a pseudolegaliza șederea pe teritoriul Republicii Moldova prin utilizarea instituției azilului, iar la rândul său, instanța de fond a apreciat eronat probele și nu a ținut cont de argumentele care au stat la baza emiterii deciziei de refuz nr. 5758/24DAA.

Argumentele participanților la proces

În ședința instanței de apel, reprezentantul Inspectoratul General pentru Migrație – Zabrian Ionela a susținut argumentele invocate în cererea de apel și a solicitat admiterea acesteia, precum a fost formulată.

Reprezentantul intimatului *****, avocatul Ropot Veaceslav, a solicitat respingerea cererii de apel ca fiind neîntemeiată.

Aprecierea instanței de apel

- *Cu referire la admisibilitatea acțiunii în contenciosul administrativ:*

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În temeiul art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

În conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) și (2) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ). Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1), cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

Potrivit art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Dispoziția art. 207 alin. (2) Cod administrativ, prevede că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 din Codul administrativ – procedura prealabilă; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

În temeiul art. 209 alin. (1) și (2) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

La caz, analizând lucrările cauzei în coroborare cu înscrisurile dosarului administrativ, instanța de apel atestă că nu s-a constatat că: - ar exista o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; - ar exista o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; - între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare sau; - la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune

între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; - acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209 Cod administrativ; - acțiunea nu a fost semnată și depusă în interesele lui *****, iar reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Având în vedere că în procesul examinării cererii de apel, nu au fost constatate circumstanțe care să determine inadmisibilitatea acțiunii, etapa verificării admisibilității fiind depășită, Completul consideră că litigiul urmează a fi examinat în fond, prin aprecierea argumentelor invocate și a probatoriului administrat.

- *Cu referire la fondul cauzei de contencios administrativ:*

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe atacată cu apel, prin prisma lucrărilor din dosar în raport cu prevederile legislației în vigoare, Completul judiciar statuează că apelul declarat este neîntemeiat și în conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Astfel, conform art. 219 alin. (1) - (3) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Conform art. 220 alin. (1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93.

Din conținutul art. 93 Cod administrativ, rezultă că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

De asemenea, în conformitate cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

Astfel, potrivit art. 118 alin. (1) Cod de procedura civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar conform art. 122 alin. (1) din Cod, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În fapt, din lucrările cauzei rezultă că *****, născut la data de ***** în or. *****, Turcia, este de naționalitate turc și de religie musulman.

La 07 martie 2023 ***** a părăsit țara de origine și a venit în Republica Moldova.

La 20 iunie 2023 în privința lui ***** a fost emisă decizia de returnare de pe teritoriul Republicii Moldova nr. 20 sud, conform căreia acesta a fost obligat să părăsească teritoriul Republicii Moldova în termen de 15 zile.

La 18 iulie 2023 în privința străinului ***** a fost emisă decizia de returnare sub escortă de pe teritoriul Republicii Moldova nr. 14 sud, deoarece acesta nu a părăsit voluntar teritoriul Republicii Moldova în termen de 15 zile, deci nu a executat decizia nr. 20 sud. Totodată, acesta a fost luat în custodie publică, conform încheierii Judecătoriei Comrat din 18 iulie 2023.

La 10 august 2023, fiind plasat în Centrul de Plasament Temporar a Străinilor a IGM, străinul ***** a depus cerere de azil, în motivarea căreia a invocat că în țara de origine era amenințat de rudele din partea mamei sale, în urma unui conflict de sânge.

Totodată, în cadrul interviului și în susținerea cererii de azil, solicitantul a relatat că a participat la evenimentele din Turcia din 15 iulie 2015, când a avut loc o tentativă de lovitură de stat, respectiv în urma acestor circumstanțe, autoritățile țării de origine, au emis un mandat de arestare pe numele său, iar după ce a stat închis în penitenciar câteva luni, a considerat că securitatea sa este în pericol, ceea ce la determinat să părăsească Turcia.

La data de 30 septembrie 2024 Inspectoratul General Pentru Migrație a emis decizia nr. 5758/24/DAA cu privire la respingerea cererii de azil.

Nefiind de acord cu decizia autorității, avocatul Șpac Rodica s-a adresat instanței de judecată, prin prezenta cerere în interesele lui *****.

Cu referire la normele legale aplicabile la caz, este de menționat că, potrivit art. 17 alin. (1) din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova, statutul de refugiat se recunoaște, la solicitare, străinului care, în virtutea unei temeri bine întemeiate de a fi persecutat pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică, se află în

afara țării a cărei cetățenie o deține și care nu poate sau, datorită acestei temeri, nu dorește să se pună sub protecția acestei țări; sau care, nedeținând nici o cetățenie și găsindu-se în afara țării în care își avea domiciliul legal și obișnuit, ca urmare a unor astfel de evenimente, nu poate sau, datorită respectivei temeri, nu dorește să se reîntoarcă.

În temeiul art. 19 din Legea menționată supra, protecția umanitară se acordă străinului care nu îndeplinește condițiile pentru recunoașterea statutului de refugiat, dar în a cărui privință există motive serioase și întemeiate de a crede că, în cazul în care ar fi trimis în țara sa de origine, ar fi supus unui risc real de a suferi vătămările grave definite la art. 45 alin. (3) și nu poate sau, ca urmare a acestui risc, nu dorește să obțină protecția respectivei țări.

Potrivit art. 42 alin. (1) din Legea privind azilul în Republica Moldova, la soluționarea cererilor de azil, autoritățile competente investighează din oficiu orice împrejurare de fapt și de drept care ar putea conduce la soluționarea cauzei, chiar dacă împrejurarea nu a fost invocată sau menționată expres în cererea de azil sau în plângere, iar conform alin. (2) din același articol, la soluționarea cererilor de azil, autoritățile competente au obligația să cerceteze toate aspectele relevante ale cererii de azil, în colaborare cu solicitantul, după caz, sau la solicitarea acestuia.

Conform art. 43 alin. (1)-(4) din Lege, cererile de azil sunt examinate în mod individual, obiectiv și imparțial de către un personal calificat, care cunoaște standardele relevante aplicabile în domeniul legislației privind azilul. La examinarea cererii se vor lua în considerare informațiile precise și actualizate din surse diferite despre situația generală din țara de origine a solicitantului de azil, pentru evaluarea situației lui personale. Motivele de acordare a unei forme de protecție, în condițiile prezentei legi, se examinează în cadrul unei proceduri unice, succesiv, din perspectiva corespunderii definiției de refugiat și aflării în una din situațiile pentru care se acordă protecție umanitară. Cererile de acordare a protecției temporare se examinează în conformitate cu art. 22-27.

Corespunzător art. 44 din Legea citată, atunci când o parte din motive sau când toate motivele invocate în cererea de azil, care ar justifica acordarea unei forme de protecție, nu sunt probate cu documente sau cu alte dovezi, se acordă beneficiul dubiului dacă sunt îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții: a) solicitantul a depus toate eforturile pentru a-și susține cererea de azil; b) toate elementele relevante aflate la dispoziția solicitantului au fost prezentate, iar lipsa unor astfel de elemente a fost justificată în mod rezonabil; c) declarațiile solicitantului sunt considerate coerente și plauzibile și nu sunt contrazise de informațiile din țara de origine, relevante pentru cazul acestuia; d) solicitantul a depus cererea de azil cât mai curând posibil, iar eventuala întârziere este justificată prin motive întemeiate; e) credibilitatea generală a solicitantului a fost stabilită.

Potrivit art. 45 alin. (1)-(3) al aceleiași Legi:

- Actele considerate ca fiind o persecuție, în sensul art. 17, trebuie: a) să fie suficient de grave prin natura sau prin repetarea lor pentru a putea constitui o violare gravă a drepturilor fundamentale ale omului, în special a drepturilor de la care nu se pot face derogări potrivit art. 15 alin. (2) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 04 noiembrie 1950, ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XII din 24 iulie 1997; b) să reprezinte o multitudine de măsuri, inclusiv violări ale drepturilor omului, care sunt suficient de grave pentru a afecta o persoană în măsura menționată la lit. a);
- Actele de persecuție care pot fi calificate ca atare potrivit alin. (1) pot să ia forma: a) actelor de violență fizică și psihică, inclusiv a celor de violență sexuală; b) măsurilor legale, administrative, polițienești și/sau judiciare care sunt discriminatorii sau care sunt aplicate într-o manieră discriminatorie; c) acuzării sau pedepsei discriminatorii sau disproporționate; d) imposibilității rejudecării ca urmare a unei pedepse discriminatorii sau disproporționate; e) acuzării sau pedepsirii ca urmare a refuzului de îndeplinire a serviciului militar în caz de conflict, atunci când îndeplinirea serviciului militar ar presupune săvârșirea de infracțiuni sau de acte care cad sub incidența clauzelor de excludere prevăzute la art. 17; f) abuzurilor și actelor discriminatorii împotriva unor persoane din motive de gen sau abuzurilor și actelor discriminatorii împotriva minorilor;
- Prin vătămări grave, în sensul prezentei legi, se înțelege prezența uneia din următoarele situații: a) existența unei condamnări la pedeapsă capitală sau existența pericolului execuției; b) tortura sau tratamentele ori pedepsele inumane sau degradante aplicate solicitantului în țara sa de origine; c) amenințarea gravă și individuală la viața sau la integritatea corporală a unui civil din motive de violență generalizată în situații de conflict armat internațional sau intern.

Conform art. 46 alin. (1) din Lege, la aprecierea motivelor de persecuție, autoritățile competente trebuie să țină cont de următorii factori: a) conceptul de rasă, care include considerente de culoare, descendență sau de apartenență la un anumit grup etnic; b) conceptul de religie, care include orientarea spre credințe teiste, nonateiste și ateiste, participarea sau neparticiparea la ritualuri formale în public sau în mod privat, fie singur, fie împreună cu alții, alte acte religioase sau exprimări ale credințelor, sau forme de conduită personală ori comună bazate sau impuse de o anumită religie; c) conceptul de naționalitate nu se va limita la noțiunea de cetățenie sau la apatridie, dar va include apartenența la un grup determinat prin identitatea sa culturală, etnică sau lingvistică, prin originile geografice sau politice comune ori prin relația pe care o are cu populația unui alt stat; d) conceptul de grup social, în cazul în care: - membrii numitului grup au caracteristici înnăscute sau un trecut comun, care nu poate fi schimbat, sau trăsături ori credințe atât de importante pentru identitate și conștiință încât persoana nu

poate fi forțată să renunțe la ele; - grupul are o identitate distinctă în țara respectivă deoarece este perceput ca fiind diferit de restul societății; - în funcție de circumstanțele din țara de origine, un anumit grup social poate include un grup bazat pe trăsături comune orientării sexuale. Orientarea sexuală nu poate fi considerată o trăsătură a grupului social, în sensul prezentului articol, atunci când acțiunile specifice orientării sexuale sunt fapte penale potrivit legislației Republicii Moldova. Aspectele referitoare la sexe pot fi incluse în noțiunea de orientare sexuală, cu condiția să nu fie unicul motiv al aplicării acestui articol; e) conceptul de opinie politică, care include deținerea unei opinii cu privire la o anumită problemă, legată de eventuali agenți de persecuție menționați la art. 47 și de politicele și metodele acestora, indiferent dacă acea opinie a fost sau nu manifestată de solicitant.

În temeiul alin. (2)-(3) din norma citată, conform noțiunii de refugiat, trebuie să existe o legătură între motivele menționate în prezentul articol și actele de persecuție stabilite la art. 45 alin.(1) și (2); În evaluarea temerii bine întemeiate de persecuție nu are importanță că solicitantul are trăsăturile rasiale, religioase, de naționalitate, sociale sau politice care au determinat acțiunea de persecuție, cu condiția ca o asemenea caracteristică să-i fi fost atribuită de către agentul de persecuție.

Prevederile art. 48 din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova, stipulează că la evaluarea temerii bine întemeiate de persecuție sau a riscului real de a fi supus unor vătămări grave, autoritățile competente trebuie să se bazeze atât pe evenimente care au avut loc anterior părăsirii țării de origine, cât și pe cele care s-au desfășurat ulterior părăsirii țării sale de origine. O temere bine întemeiată de persecuție sau un risc real de a fi supus unor vătămări grave se poate baza pe acțiuni exercitate de solicitant după părăsirea țării de origine, în special, în cazul în care s-a stabilit că acțiunile respective constituie expresia și continuarea convingerilor sau a orientărilor pe care le avea în țara de origine.

Conform art. 56 din Legea citată supra, la analizarea cererii de azil, se va ține cont: a) de vârsta, de trecutul, inclusiv cel al rudelor apropiate, de identitatea, naționalitatea, țările și locurile de reședință anterioare, de cererile anterioare de azil, de rutele de tranzit, documentele de identitate și de călătorie, de motivele pentru care se solicită acordarea unei forme de protecție; b) de faptele relevante referitoare la țara de origine, la momentul luării deciziei, inclusiv de legile și regulamentele din țara de origine și de modalitatea în care sunt aplicate; c) de declarațiile și documentele relevante prezentate de solicitant, inclusiv de informațiile cu privire la faptul dacă a fost supus persecuției sau la posibilitatea de a fi persecutat sau expus unor vătămări grave la întoarcere în țara de origine; d) de situația individuală sau de circumstanțele personale ale solicitantului: reprezintă ele

persecuție sau vătămări grave; e) de acțiunile solicitantului, ulterioare părăsirii țării de origine: au fost ele direcționate exclusiv sau în principal spre crearea condițiilor necesare depunerii cererii de azil, evaluării posibilității ca aceste acțiuni să conducă la persecuție sau la cauzarea unor vătămări grave solicitantului în cazul reîntoarcerii în țara de origine; f) de existența posibilității ca solicitantul să beneficieze de protecția unei alte țări, a cărei cetățenie a dobândit-o.

De asemenea, conform art. 33 alin. (1) din Convenția de la Geneva din 1951 cu privire la statutul refugiaților, niciun stat contractant nu va expulza sau returna („refouler"), în niciun fel un refugiat peste frontierele teritoriilor unde viața sau libertatea sa ar fi amenințate pe motiv de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinii politice.

Potrivit standardelor internaționale în domeniul protecției drepturilor omului, acestea sunt aplicabile oricărei persoane, fără discriminare bazată pe anumite criterii. Este de remarcat faptul că principiul nediscriminării, inițial consacrat în art. 2 al Declarației Universale a Drepturilor Omului (DUDO), este reiterat în principalele instrumente internaționale cu caracter obligatoriu privind protecția drepturilor omului, cum este Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, Convenția asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei, etc. CEDO nu este o excepție în acest sens, care, prin art. 14, garantează interdicția discriminării.

Cu toate că emigranții nu sunt indicați în mod expres în CEDO, aceștia, ca orice ființă umană, se bucură de protecția drepturilor omului și libertăților fundamentale garantate de Convenție. Art. 1 CEDO prevede în mod expres că înaltele Părți Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Titlul I al Convenției.

Mai mult ca atât, însăși Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a indicat că în limitele motivelor de discriminare, sintagma „alt statut" din art. 14 CEDO extinde protecția garantată de Convenție unui număr mai mare de beneficiari și unui număr mai mare de situații care pot fi calificate drept încălcări ale dreptului material al CEDO. Art. 3 al Protocolului nr. 4 adițional la CEDO prevede că „nimeni nu poate fi privat de dreptul de a intra pe teritoriul statului al cărui cetățean este".

Însă, CEDO nu stabilește nici un fel de prevederi în privința garantării unui asemenea drept față de persoanele străine. Comparativ cu Declarația universală a drepturilor omului, adoptată la 10 decembrie 1948, statele membre ale Consiliului Europei (CoE), la momentul adoptării CEDO, au luat decizia de a nu codifica dreptul la azil. Referitor la garantarea dreptului la azil în limitele mecanismului CEDO, dreptul la azil reprezintă dreptul unui stat de a acorda azil teritorial și

constă „doar în exercitarea morală a suveranității teritoriale”, care nu are nici o justificare ulterioară.

În context, cu referire la cauza *Soering vs. Marea Britanie*, instanța de apel reține că instanța internațională a stabilit constant că expulzarea sau îndepărtarea unui străin dintr-un stat poate atrage răspunderea acelui stat dacă persoana riscă să fie supusă torturii, tratamentelor inumane ori degradante, interzise de articolele 2 și 3 din CEDO. Curtea examinează și cazuri în care migranților li se refuză intrarea sau sunt expulzați, afectându-le viața privată și de familie, protejată de art. 8 CEDO. Majoritatea cauzelor privind migrația vizează articolele 3, 5 și 8 din Convenție, precum și art. 4 din Protocolul nr. 4, care interzice expulzările colective.

Deși, CEDO nu prevede expres dreptul la azil, un stat poate încălca art. 3 dacă expulzează o persoană într-o țară unde există un risc real de rele tratamente. În astfel de situații, statul are obligația să nu returneze persoana respectivă. Acest principiu a fost afirmat pentru prima dată în cauza *Soering vs. Marea Britanie* și reconfirmat ulterior în *Cruz-Varas vs. Suedia*.

În cauza *Vilvarajah vs. Marea Britanie*, Curtea a explicat că riscul de rele tratamente trebuie evaluat în funcție de informațiile cunoscute sau care trebuiau cunoscute de stat la momentul expulzării. CtEDO poate lua în considerare și informații apărute ulterior, pentru a verifica dacă temerile reclamantului erau întemeiate. Tot aici, Curtea a subliniat că pentru a exista un tratament inuman sau degradant conform art. 3, acesta trebuie să atingă un anumit nivel minim de gravitate.

În cauza *Chahal vs. Marea Britanie*, CtEDO a decis că un activist sith nu putea fi expulzat în India, deoarece exista un risc real să fie supus relelor tratamente. Curtea a precizat că, deși statele au dreptul să controleze intrarea și expulzarea străinilor, ele nu pot trimite o persoană într-un stat unde aceasta riscă să fie torturată sau tratată inuman.

CtEDO a arătat că riscul de rele tratamente nu apare doar în cazuri politice. În cauza *Sufi și Elmi vs. Marea Britanie*, Curtea a constatat că returnarea unor solicitanți de azil în Somalia ar încălca art. 3 din cauza violenței generalizate și a crizei umanitare din țară.

Curtea a accentuat și importanța analizării informațiilor despre țara de origine. Autoritățile trebuie să verifice dacă informațiile provin din surse independente, credibile și obiective și să țină cont de rapoartele organizațiilor internaționale.

Un aspect important analizat de CtEDO este „returnarea indirectă”, atunci când un stat trimite un solicitant de azil într-o „țară terță sigură”, care ulterior îl poate retrimite în țara de origine. În cauza *M.S.S. vs. Belgia și Grecia*, Curtea a decis că Belgia a încălcat art. 3 CEDO prin transferarea unui solicitant de azil în Grecia, fără să verifice condițiile reale de acolo și deficiențele sistemului de azil grec.

CtEDO a constatat încălcări și împotriva Greciei, din cauza condițiilor de detenție și a lipsei unor remedii efective.

În cauza *J.K. și alții vs. Suedia*, Curtea a explicat că atât solicitantul de azil, cât și autoritățile statului au obligația de a verifica și evalua toate faptele relevante. Solicitantul trebuie să prezinte informații despre propria situație, iar autoritățile trebuie să analizeze situația generală din țara de origine și capacitatea acesteia de a oferi protecție. Dacă persoana dovedește că face parte dintr-un grup expus sistematic relelor tratamente, protecția oferită de art. 3 devine aplicabilă.

Cu referire la aspectele, atât procedurale cât și de fapt, elucidate în acțiunea înaintată și în cererea de apel, Completul menționează că atunci când examinează cererile de azil, autoritățile din domeniul migrației trebuie să e respecte principiile stabilite de CtEDO, deoarece, potrivit Legii privind azilul din Republica Moldova, atunci când o cerere de azil este respinsă definitiv, străinul este obligat să părăsească teritoriul țării.

Or, deși la prima vedere soluționarea cererii de azil pare separată de îndepărtarea persoanei din țară, în realitate cele două aspecte sunt strâns legate. Din acest motiv, argumentele solicitantului de azil trebuie analizate cu maximă atenție și prudență.

Instanța de apel subliniază că autoritățile competente au obligația să examineze din oficiu toate aspectele de fapt și de drept relevante pentru soluționarea cererii de azil, chiar dacă acestea nu au fost invocate expres de solicitant. Autoritățile trebuie să colaboreze cu solicitantul, să verifice informațiile necesare și, dacă este cazul, să solicite expertize sau opinii de specialitate.

Cererile de azil trebuie examinate individual, obiectiv și imparțial de personal calificat. În analiză trebuie luate în considerare informații actualizate și credibile despre situația din țara de origine a solicitantului, pentru a evalua riscurile la care acesta ar putea fi expus. Totodată, autoritățile trebuie să verifice dacă persoana îndeplinește condițiile pentru statutul de refugiat sau pentru protecție umanitară.

Dacă solicitantul nu poate prezenta toate dovezile necesare, i se poate acorda „beneficiul dubiului”, cu condiția să fi depus eforturi reale pentru a-și susține cererea, să ofere declarații coerente și credibile, să prezinte toate informațiile disponibile și să depună cererea într-un termen rezonabil.

La evaluarea riscului de persecuție sau de vătămări grave, autoritățile trebuie să țină cont atât de evenimentele petrecute înainte ca persoana să părăsească țara de origine, cât și de cele apărute ulterior. De asemenea, riscul poate rezulta și din acțiunile desfășurate de solicitant după plecarea din țară, dacă acestea reprezintă continuarea convingerilor sau activităților sale anterioare.

De altfel, instanța de apel reține că exigențele referitoare la modul și procedura de examinare a cererilor de azil derivă în mod expres din prevederile Legii privind azilul în Republica Moldova, precum și din standardele dezvoltate în jurisprudența

CtEDO. Cu toate acestea, în cauza reclamantului/intimat *****, aceste cerințe au fost ignorate de către Inspectoratul General pentru Migrație.

Astfel, din conținutul notei de interviu rezultă că ***** a invocat o serie de circumstanțe concrete și detaliate referitoare la temerile sale de persecuție și la riscul real pentru viața și securitatea sa, însă autoritatea administrativă nu a oferit un răspuns efectiv, complet și plauzibil asupra acestor aspecte esențiale.

În acest sens, instanța de apel reține că ***** a relatat existența unui conflict grav între familii, generat de fenomenul tradițional cunoscut sub denumirea de „răzbunare de sânge” (kan davasi), provenit din partea rudelor mamei sale, or din declarațiile solicitantului, după eliberarea sa din penitenciar, la sfârșitul anului 2022, a fost atacat cu cuțitul în centrul raional Arhavi de către o rudă din partea familiei mamei, persoană pe care nici măcar nu o cunoștea anterior.

Instanța observă că fenomenul „kan davasi” reprezintă o practică tradițională existentă istoric în anumite regiuni ale Turciei și care, în anumite circumstanțe, poate constitui temei pentru acordarea protecției internaționale. În practica unor state europene, inclusiv Germania și Olanda, s-a recunoscut că răzbunarea de sânge poate justifica acordarea azilului sau a unei forme de protecție subsidiară atunci când există un risc real și individual pentru viața ori integritatea persoanei, iar autoritățile statului de origine nu sunt capabile sau dispuse să ofere o protecție efectivă. Totodată, instanțele administrative germane au reținut că, deși legislația turcă sancționează asemenea practici, în anumite regiuni rurale protecția oferită de autorități poate fi insuficientă sau ineficientă, iar posibilitatea relocării interne nu constituie întotdeauna o soluție realistă, mai ales în situația în care familiile implicate dispun de rețele extinse și posibilități reale de identificare a persoanei vizate.

În egală măsură, instanța reține că apelantul a invocat și circumstanțe cu caracter politic, menționând că în contextul evenimentelor din 15 iulie 2015 din Turcia, legate de tentativa de lovitură de stat, a acordat suport persoanelor implicate în proteste și celor care au părăsit teritoriul statului.

Or, din materialele dosarului, inclusiv din ancheta cu privire la apartenența politică, rezultă că reclamantul este membru al Partidul Popular Republican, aspect care, raportat la situația generală existentă în Turcia și la profilul personal al reclamantului, nu putea fi ignorat de către autoritatea competentă la examinarea riscurilor invocate.

Respectiv, Completul de judecată conchide că susținerile lui ***** nu pot fi considerate pur speculative sau imaginare, ci relevă existența unor temeri reale și serioase privind expunerea sa la acte de violență și persecuție în cazul returnării în țara de origine.

În acest context, instanța de fond corect a stabilit că autoritatea publică pârâtă avea obligația pozitivă de a efectua o analiză riguroasă, individualizată și efectivă a

tuturor circumstanțelor invocate, inclusiv prin raportare la informațiile actuale privind situația din țara de origine și capacitatea autorităților turce de a asigura protecție efectivă reclamantului.

Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expulzarea unei persoane într-un stat în care aceasta riscă să fie supusă unor rele tratamente, inclusiv din partea unor actori privați, în condițiile în care autoritățile statului respectiv nu pot sau nu doresc să ofere protecție adecvată, poate angaja răspunderea statului expulzator în temeiul art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. În circumstanțele prezentei cauze, instanța consideră că sunt incidente atât garanțiile prevăzute de art. 2 din Convenție, referitoare la dreptul la viață, cât și cele prevăzute de art. 3, privind interzicerea torturii și a tratamentelor inumane sau degradante.

Totodată, instanța subliniază că dreptul de a fi auzit nu se limitează la simpla posibilitate a persoanei de a prezenta argumente și explicații în fața autorităților statului, ci presupune și obligația corelativă a autorităților de a examina efectiv aceste argumente și de a indica, într-o manieră clară și motivată, de ce anumite susțineri au fost acceptate sau respinse. Acest principiu a fost consacrat și în jurisprudența CtEDO, inclusiv în cauzele Garcia Ruiz vs. Spania și Fomin vs. Moldova.

Or, în cauza de față, instanța constată că motivele invocate de reclamant nu au fost analizate cu suficientă diligență și profunzime, iar concluziile autorității administrative nu răspund în mod efectiv și convingător riscurilor concrete invocate de acesta.

În context, instanța de apel consideră că argumentele invocate de Inspectoratul General pentru Migrație în cererea de apel nu pot fi acceptate, deoarece prima instanță a constatat în mod corect că examinarea cererii de azil a fost efectuată formal, fără investigarea completă, obiectivă și individuală a circumstanțelor relevante cauzei, contrar exigențelor Legii privind azilul în Republica Moldova, Convenției de la Geneva din 1951 și jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Completul de judecată susține poziția instanței e fond că autoritatea administrativă s-a limitat la constatarea lipsei unor probe documentare și la aprecierea tardivității depunerii cererii de azil, fără a analiza efectiv credibilitatea și coerența declarațiilor solicitantului *****, precum și riscurile reale invocate de acesta în cazul returnării în Turcia.

Or, autoritatea nu a verificat suficient dacă autoritățile turce sunt capabile sau dispuse să îi ofere protecție reală ***** și nici dacă relocarea internă reprezenta o alternativă viabilă, de altfel, existența unui conflict de tip „răzbunare de sânge” („kan davasi”), este un fenomen recunoscut în anumite regiuni ale Turciei și apreciat în practica europeană ca susceptibil de a genera necesitatea acordării

protecției internaționale atunci când statul de origine nu poate asigura protecție efectivă persoanei vizate.

Totodată, instanța reține că solicitantul a invocat și riscuri generate de contextul politic din Turcia după evenimentele din 15 iulie 2015, inclusiv faptul că a sprijinit persoane implicate în proteste și că a avut afiliere la Partidul Popular Republican (CHP).

Însă, aceste circumstanțe nu au fost investigate efectiv de către Inspectoratul General pentru Migrație, deși autoritatea avea obligația legală de a cerceta din oficiu toate împrejurările relevante și de a administra atât probe favorabile, cât și defavorabile solicitantului.

Instanța de apel subliniază că potrivit jurisprudenței CtEDO și principiului non-refoulement consacrat de art. 33 din Convenția de la Geneva și art. 3 CEDO, un stat nu poate dispune îndepărtarea unei persoane atunci când există motive serioase de a crede că aceasta riscă persecuții, tratamente inumane sau degradante ori atentate la viață și securitate. Evaluarea acestui risc trebuie realizată riguros, individual și prin raportare la informații actuale și credibile privind situația din țara de origine.

În context, instanța de apel consideră neîntemeiat argumentul apelantului cu privire la caracterul abuziv al cererii de azil exclusiv, prin prisma faptului că aceasta a fost depusă după inițierea procedurilor de îndepărtare, or în conceptul actualei spețe, simpla depunere tardivă a cererii nu poate conduce automat la concluzia relei-credințe, în lipsa unei evaluări efective a temerilor invocate și a vulnerabilităților personale ale solicitantului.

De asemenea, Curtea reține că sarcina probei în materia azilului este una partajată între solicitant și autoritatea competentă, iar în cauză Inspectoratul General pentru Migrație nu și-a îndeplinit obligația pozitivă de investigare completă a circumstanțelor relevante, inclusiv prin consultarea informațiilor internaționale cu privire la situația din Turcia și fenomenul „kan davasi”.

În consecință, instanța de apel apreciază că prima instanță a concluzionat corect asupra insuficienței materialului probator administrat de autoritatea administrativă și asupra necesității reexaminării cererii de azil, prin prisma tuturor circumstanțelor invocate de reclamant, cu respectarea garanțiilor efective prevăzute de legislația națională și standardele Convenției Europene a Drepturilor Omului.

Suplimentar, contrar normelor de drept care reglementează sarcina probațiunii în contencios administrativ conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, apelantul nu a adus careva probe în susținerea pretențiilor în instanța de apel, prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței, a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea dată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legitime ale participanților la proces.

De asemenea, Completul judiciar mai consideră important de remarcat faptul că apelantul utilizând calea de atac, în limite legale nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată, iar esența alegațiilor din apel sunt similare celor expuse în fața primei instanțe, care au fost dezbătute și corect respinse.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către apelantă sunt nefondate și combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Inspectoratul General pentru Migrație și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de Inspectoratul General pentru Migrație.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 17 iulie 2025.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Sîrbu Victoria

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei